

geholl zu deem, wat mer wëlle maachen. Si huet eng Contestatioun vun der Presentatioun vum Kont hei kloer an däitlech gemaach, genau d'selwecht mat genau deeneselwechten Argumenter, wéi d'Cour des comptes an hirem Rapport et gemaach huet.

Déi Argumenter hu mer widderholl. Wat d'Technizitéit vun de Konten ugeet, wat d'Vericitéit vun de Konten ugeet, huet se gradesou kloer gesot, datt mer selbstverständlech do hannendrustinn. An dofir wäerte mer dee Kont hei stëmmen, egal wat Dir elo sot.

► **M. Mars Di Bartolomeo**, *Président*.- An...

► **M. Alex Bodry** (*LSAP*).- Et deet mer leed, si huet geschwat vun deem katastrophaalste Kont vun deene leschte Joren. Déi Ausso ass falsch. A wa se richtig ass, musst Dir als CSV dergéint stëmmen.

► **Une voix**.- Richtig.

► **Plusieurs voix**.- Très bien!

► **M. Claude Wiseler** (*CSV*).- Also, Här Bodry, mir wësse selwer, wat mir ze stëmmen hunn, dat braucht Dir eis net hei ze soen.

(*Brouhaha*)

► **M. Mars Di Bartolomeo**, *Président*.- An elo huet de Finanzminister d'Wuert. Här Gramegna, wann ech gelift! Här Gramegna, Dir hutt d'Wuert.

(*Brouhaha*)

Prise de position du Gouvernement

► **M. Pierre Gramegna**, *Ministre des Finances*.- Dir Dammen an Dir Hären, et ass wierklech schued, dass hei eng Polemik gemaach gëtt iwwert d'Presentatioun - d'Presentatioun! - vun de Konten. An der Vergaangeneheet ass ëmmer drop higewise ginn an de Konten, normalerweis mat engem Asterisque ënnen op der Säit ganz kleng, dass keen et konnt liesen, wat fir eng speziell Depensen oder Evénementen waren, déi ee misst mat aberechnen, fir kënnen eng Comparaisoun mam Joer vir- drun ze maachen.

Elo si mer dëst Joer higaangen a mir hunn dat méi kloer gemaach. Mir hunn et an den Tableau geschriwwen, fir dass et méi apparent ze gesinn ass, well mer näischt ze verstopen hatten an näischt ze verstopen hunn. An da gëtt dorauer e Stréck gemaach!

Fir ganz kloer ze soen: Am Artikel 1 vum Gesetz, wat d'Konten presentéiert, wat verbindlech ass, steet ganz kloer dran, dass den Defizit 1,3 Milliarden ass. Natierlech, mir wenden d'Gesetzter an d'Constitutioun un, dat ass den Artikel 1.

Mä d'Regierung wäert awer nach dierfen an engem Communiqué schreiwen, wat se wëllt. Et ass net d'CSV, déi eis diktéiert, wéi dat ze interpretéieren ass!

► **Plusieurs voix**.- Très bien!

► **M. Pierre Gramegna**, *Ministre des Finances*.- Ech kann lech oder direkt berouege fir d'Joer 2017. Do hu mer jo en Emprunt vun 2 Milliarden gemaach. Dofir kann ech lech elo scho prophezeien, egal wéi dee leschte Mount eriwuergeet an deenen nächsten dräi Méint, wou mer nach kënnen Saachen ausbezuelen: De Kont vun 2017 wäert en Iwwerschoss hunn no der Lëtzebuerger Kontabilitéit vun ongeféier 1,5 Milliarden.

► **Une voix**.- Aah!

(*Interruption*)

► **M. Pierre Gramegna**, *Ministre des Finances*.- Mat 2 Milliarden Emprunten. An do wäerte mir dann derfir suergen, dass do erëm eng Kiéier Appel mat Appel verglach ginn. An da wäerte mer soen: Do muss een natierlech intellektuell den Emprunt vun 2 Milliarden erausrechnen.

(*Brouhaha*)

► **Une voix**.- Voilà.

► **M. Pierre Gramegna**, *Ministre des Finances*.- Dofir,...

► **M. Alex Bodry** (*LSAP*).- Dee beschte Kont, dee mer bis elo hatten.

► **M. Pierre Gramegna**, *Ministre des Finances*.- Jo. Dofir, kommt, mir sinn hei verstänneg a mir akzeptéieren, dass, wann ee wëllt Vergläicher maachen, ee muss Bire mat Bire vergläichen an Appel mat Appel!

Ech hat e bëssen anticipéiert, dass mer Diskussiounen hei géife kréien, well gëschter hunn ech an der Grafik 5 a menger Ried drop opmierksam gemaach.

(*M. Pierre Gramegna montre une documentation*.)

Kuckt emol, wéi schéin déi rout Kurv hei ass, dat ass déi no dem Lëtzebuerger 1999er Kontabilitéitsgesetz! Kuckt emol, déi beschte Joren, déi mer hatten no der Lëtzebuerger Kontabilitéit, sinn d'Joren 2009 an 2012, jo, déi Joren, wou mer am meeschten Emprunte gemaach hunn! Ass dat e gutt Bild vun der Realitéit?

► **Une voix**.- Aah!

► **M. Gast Gibéryen** (*ADR*).- Dat heescht, mir musste méi Emprunte maachen, fir eng besser Situatioun ze kréien?

► **M. Pierre Gramegna**, *Ministre des Finances*.- Dofir, eis Gesetzgebung ass eben, wéi se ass. All Recettë mussen gezielt ginn, an dat ass gemaach ginn. An dofir sinn déi Kommentaren iwwerdréiwven, dass hei net richtig geschafft gi wär. Ech sinn awer berouegt ze héieren, dass d'Presidentin gesot huet, dass awer trotz de Krittiken vun der Presentatioun d'Konten och géife vun der CSV gestëmmt ginn. Dat ass gutt esou fir d'Serenitéit an d'Aarbecht, déi mer hei all zesumme fir eist Land maachen.

Den ajustierten Defizit, elo nenne mer deen esou, wann een also déi dräi grouss Saachen erausrechnet, déi elo schonn x-mol hei genannt gi sinn, déi ech dann net widderhuelen, ass dann 256 Milliarden. An dat ass 180 Milliarden besser wéi dat, wat virgesi war.

Do gesäit een e gewëssene Parallelismus vum ajustierten Defizit mat dem Defizit no de Bréisseler Regeln, dee jo amplaz 633 Milliarden nëmmen 211 Milliarden war. A mat deem ajustierte Calcul hu mer eng gewësse Konvergenz vun den Zifferen no der Lëtzebuerger Kontabilitéit an deenen, déi mer op Bréissel schécken.

Ech hu mer dat awer fest virgeholl, dass ech d'Aarbechte wäert ulafe loosse, fir et fäerdegzebréngen, dass mer an Zukunft dat heiten evitéieren. De Conseil d'Etat huet jo recommandéiert, et soll een d'Lëtzebuerger Gesetzgebung alignéieren oder kompatibel maachen, méi kompatibel, wéi dat haut de Fall ass, mat de Regeln, déi Bréissel virgesäit. Dat ass eng Aarbecht, déi ganz schwéier ass a laangwiereg, mä ech wäert se ufänken. Ech weess net, weini mer se fäerdeg kréien. Mä ech preparéieren op jidde Fall den Terrain, well dat géif eis déi heiten Diskussioun och erspieren.

Ech soen all deenen, déi an der Kommissioun geschafft hunn, Merci, inklusiv der Presidentin, well et ass ganz vill Aarbecht. An ech si frou, dass mat der Klarifikatioun zum Schluss et esou ass, dass dann all Partei wäert kënnen déi Konten hei unhuelen.

Ech soen lech Merci.

► **Plusieurs voix**.- Très bien!

► **M. Mars Di Bartolomeo**, *Président*.- Merci. Domat si mer um Enn vun dëser Diskussioun a kënnen zur Ofstëmmung iwwert d'Konten 2016 iwwergoen.

Vote sur l'ensemble du projet de loi 7156 et dispense du second vote constitutionnel

D'Ofstëmmung fänkt un. Fir d'Éischt déi perséinlech Stëmmen. An dann d'Procuratiounen.

An d'Ofstëmmung ass elo eriwuer: Unanimitéit.

Ont voté oui: Mmes Diane Adehm, Sylvie Andrich-Duval, Nancy Arendt (par M. Laurent Mosar), MM. Emile Eicher, Félix Eischen, Léon Gloden, Jean-Marie Halsdorf, Mmes Martine Hansen, Françoise Hetto-Gaasch, MM. Aly Kaes, Marc Lies, Mme Martine Mergen, M. Paul-Henri Meyers (par Mme Martine Mergen), Mme Octavie Modert, MM. Laurent Mosar, Marcel Oberweis, Gilles Roth, Marco Schank, Marc Spautz, Serge Wilmes, Claude Wiseler, Michel Wolter et Laurent Zeimet;

MM. Marc Angel, Frank Arndt, Alex Bodry, Mmes Taina Bofferding, Tess Burton, M. Yves Cruchten, Mme Claudia Dall'Agnol, MM. Mars Di Bartolomeo, Georges Engel, Franz Fayot, Claude Haagen, Mme Cécile Hemmen et M. Roger Negri;

MM. André Bauler, Gilles Baum, Mme Simone Beissel, M. Eugène Berger, Mme Anne Brasseur, M. Lex Delles, Mme Joëlle Elvinger, MM. Gusty Graas, Max Hahn, Alexander Krieps, Claude Lamberty, Edy Mertens et Mme Lydie Polfer;

MM. Claude Adam, Gérard Anzia, Henri Kox, Mmes Josée Lorsché, Viviane Loschetter et M. Roberto Traversini;

MM. Gast Gibéryen, Fernand Kartheiser et Roy Reding;

MM. Marc Baum et David Wagner.

(*Brouhaha*)

Domat sinn d'Konten 2016 ugeholl. An ech froen d'Chamber, ob se bereet ass, d'Dispens vum zweete verfassungsméissege Vott unzefroen.

(*Assentiment*)

Jo, ass dat esou? Dann ass dat esou decidéiert.

5. 7200 - Projet de loi concernant le budget des recettes et des dépenses de l'État pour l'exercice 2018 et modifiant:

1° le Code de la sécurité sociale;

2° le Code du travail;

3° la loi modifiée du 27 décembre 1817 sur le droit de succession;

4° la loi modifiée du 16 octobre 1934 sur l'évaluation des biens et valeurs;

5° la loi modifiée du 16 octobre 1934 concernant l'impôt sur la fortune;

6° la loi modifiée d'adaptation fiscale du 16 octobre 1934;

7° la loi modifiée du 1er décembre 1936 concernant l'impôt commercial;

8° la loi modifiée du 17 avril 1964 portant réorganisation de l'administration des contributions directes;

9° la loi modifiée du 4 décembre 1967 concernant l'impôt sur le revenu;

10° la loi modifiée du 10 mars 1969 portant institution d'une inspection générale des finances;

11° la loi modifiée du 12 février 1979 concernant la taxe sur la valeur ajoutée;

12° la loi modifiée du 13 juin 1984 portant révision de certaines dispositions législatives régissant la perception des droits d'enregistrement, de succession et de timbre;

13° la loi modifiée du 23 décembre 1998 portant création de deux établissements publics dénommés 1) Centres, foyers et services pour personnes âgées; 2) Centres de gériatrie;

14° la loi modifiée du 9 juin 1999 sur le budget, la comptabilité et la trésorerie de l'État;

15° la loi modifiée du 21 décembre 2001 concernant le budget des recettes et des dépenses de l'État pour l'exercice 2002;

16° la loi modifiée du 4 juillet 2008 sur la jeunesse;

17° la loi modifiée du 17 décembre 2010 fixant les droits d'accise et les taxes assimilées sur les produits énergétiques, l'électricité, les produits de tabacs manufacturés, l'alcool et les boissons alcooliques;

18° la loi modifiée du 12 juillet 2014 relative à la coordination et à la gouvernance des finances publiques;

19° la loi du 25 novembre 2014 prévoyant la procédure applicable à l'échange de renseignements sur demande en matière fiscale;

20° la loi modifiée du 27 juin 2016 concernant le soutien au développement durable des zones rurales;

21° la loi du 29 juin 2016 portant modification d'une disposition en matière d'impôts directs;

22° la loi du 14 décembre 2016 portant création d'un fonds de dotation globale des communes (suite)

et

7201 - Projet de loi relatif à la programmation financière pluriannuelle pour la période 2017-2021 (suite)

Da géife mer elo iwwert de Statsbudget, de Projet 7200, ofstëmmen.

Vote sur l'ensemble du projet de loi 7200 et dispense du second vote constitutionnel

D'Ofstëmmung fänkt un. Fir d'Éischt déi perséinlech Stëmmen. Dann d'Procuratiounen.

An d'Ofstëmmung ass elo eriwuer: 32-mol Jo, 28-mol Neen. Domat ass de Budget fir 2018 ugeholl.

Ont voté oui: MM. Marc Angel, Frank Arndt, Alex Bodry, Mmes Taina Bofferding, Tess Burton, M. Yves Cruchten, Mme Claudia Dall'Agnol, MM.

Mars Di Bartolomeo, Georges Engel, Franz Fayot, Claude Haagen, Mme Cécile Hemmen et M. Roger Negri;

MM. André Bauler, Gilles Baum, Mme Simone Beissel, M. Eugène Berger, Mme Anne Brasseur, M. Lex Delles, Mme Joëlle Elvinger, MM. Gusty Graas, Max Hahn, Alexander Krieps, Claude Lamberty, Edy Mertens et Mme Lydie Polfer;

MM. Claude Adam, Gérard Anzia, Henri Kox, Mmes Josée Lorsché, Viviane Loschetter et M. Roberto Traversini.

Ont voté non: Mmes Diane Adehm, Sylvie Andrich-Duval, Nancy Arendt (par Mme Octavie Modert), MM. Emile Eicher, Félix Eischen, Léon Gloden, Jean-Marie Halsdorf, Mmes Martine Hansen, Françoise Hetto-Gaasch, MM. Aly Kaes, Marc Lies, Mme Martine Mergen, M. Paul-Henri Meyers (par Mme Martine Mergen), Mme Octavie Modert, MM. Laurent Mosar, Marcel Oberweis, Gilles Roth, Marco Schank, Marc Spautz, Serge Wilmes, Claude Wiseler, Michel Wolter et Laurent Zeimet;

MM. Gast Gibéryen, Fernand Kartheiser et Roy Reding;

MM. Marc Baum et David Wagner.

Gëtt d'Chamber d'Dispens vum zweete Vote constitutionnel?

(*Assentiment*)

Merci. Dann ass dat esou decidéiert.

An da géife mer zur Ofstëmmung iwwert de Projet 7201, déi pluriannuel Finanzplanung, iwwergoen.

Vote sur l'ensemble du projet de loi 7201 et dispense du second vote constitutionnel

D'Ofstëmmung fänkt un. Fir d'Éischt déi perséinlech Stëmmen. Dann d'Procuratiounen.

An d'Ofstëmmung ass och hei elo ofgeschloss. Datselwecht Resultat: 32-mol Jo, 28-mol Neen. Domat ass de Projet ugeholl.

Ont voté oui: MM. Marc Angel, Frank Arndt, Alex Bodry, Mmes Taina Bofferding, Tess Burton, M. Yves Cruchten, Mme Claudia Dall'Agnol, MM. Mars Di Bartolomeo, Georges Engel, Franz Fayot, Claude Haagen, Mme Cécile Hemmen et M. Roger Negri;

MM. André Bauler, Gilles Baum, Mme Simone Beissel, M. Eugène Berger, Mme Anne Brasseur, M. Lex Delles, Mme Joëlle Elvinger, MM. Gusty Graas, Max Hahn, Alexander Krieps, Claude Lamberty, Edy Mertens et Mme Lydie Polfer;

MM. Claude Adam, Gérard Anzia, Henri Kox, Mmes Josée Lorsché, Viviane Loschetter et M. Roberto Traversini.

Ont voté non: Mmes Diane Adehm, Sylvie Andrich-Duval, Nancy Arendt (par Mme Martine Mergen), MM. Emile Eicher, Félix Eischen, Léon Gloden, Jean-Marie Halsdorf, Mmes Martine Hansen, Françoise Hetto-Gaasch, MM. Aly Kaes, Marc Lies, Mme Martine Mergen, M. Paul-Henri Meyers (par M. Laurent Mosar), Mme Octavie Modert, MM. Laurent Mosar, Marcel Oberweis, Gilles Roth, Marco Schank, Marc Spautz, Serge Wilmes, Claude Wiseler, Michel Wolter et Laurent Zeimet;

MM. Gast Gibéryen, Fernand Kartheiser et Roy Reding;

MM. Marc Baum et David Wagner.

Gëtt d'Chamber d'Dispens vum zweete Vote constitutionnel?

(*Assentiment*)

Dann ass dat esou decidéiert.

Motions

An, wéi ofgemaach, géife mer dann elo déi éischt Motioun vun deene Lénken zur Diskussioun stellen. Ech mengen, den Här Wagner hat se motivéiert. Wëllt Dir nach eng Kiéier drop zrëckkommen?

Motion 1

► **M. David Wagner** (*déi Lénk*).- Ganz kuerz, Här President. Et huet jo net jiddweree gëschter d'Motivatioun héieren, da kann ech déi erëm eng Kiéier hei soen.

(*Brouhaha*)

► **M. Mars Di Bartolomeo**, *Président*.- Kënnt Dir wann ech gelift de Mikro umaachen?

► **M. David Wagner** (*déi Lénk*).- Oh, pardon! Jo. Dann huet elo och keen dat heiten héieren. Pardon! Ganz kuerz, Här President. Mir sinn der Meenung, datt den éffentlechen Transport ëmmer méi Succès kritt a souwisou ëmmer méi néideg ass, zemools deen op de Schinnen. Mir kennen d'Situatioun zurzäit. Et gëtt investéiert, an eisen Aen net genuch, mä ëmmerhin. Et plazen d'Bussen an zemools d'Zich, zu de Spëtzenzäiten haaptsächlech, a gewësse Strecken sinn einfach iwwerfëllt.

Bon. Mir sinn awer der Meenung - vu datt gewësse Käschte souwisou esou héich sinn, datt

d'Leit müssen den ëffentlechen Transport huelen, fir schaffen ze goen -, datt den ëffentlechen Transport hautzudaags zu Lëtzebuerg misst gratis sinn, wéi dat och de Fall ass an anere Länner oder an anere Stied. Zu Niort a Frankräich, eng Stad, déi genausou grouss ass wéi Lëtzebuerg d'ailleurs, ass den ëffentlechen Transport gratis.

Mir sinn der Meenung, datt Bus, Tram, Bunn zu Lëtzebuerg misst sou lues gratis sinn. Dat wier en Invest hei am ëffentlechen Transport zu Lëtzebuerg. Dat wier och e Bäitrag fir den CO₂. An dat wier e Bäitrag natierlech och fir eis Paräiser Ziler hei zu Lëtzebuerg. An et wier eng sozial Mesure.

Ech soen Iech Merci.

► **M. Mars Di Bartolomeo**, *Président*.- Merci.

► **Mme Viviane Loschetter** (*déi gréng*).- Här President, ech hunn eng Propos ze maachen.

► **M. Mars Di Bartolomeo**, *Président*.- Jo. Zwou Propositionen zur Prozedur. Den Här Bodry an d'Madamm Loschetter. Madamm Loschetter!

► **Mme Viviane Loschetter** (*déi gréng*).- Ech mengen, Här President, datt ech ka souwiso am Numm vun eis all schwätzen. Mir géifen Iech gäre proposéieren, datt mer déi zwou Motiounen de Mëtten huelen, wann den zoustännige Minister vum Transport och do ass, deem da Ried an Äntwert zu Äre Propose ka stoen, an datt mer dann déi Motiounen do géifen debattéieren an, le cas échéant, och ofstëmmen. Wäer dat an Ärem Sënn? Dat wëllt ech, Här President, eigentlech de Kollege vun deene Lénke proposéieren.

6. Ordre du jour (suite)

► **M. Mars Di Bartolomeo**, *Président*.- Merci. Ech hat d'Propos gemaach fir déi eng, mä et gëtt och Sënn, fir déi zwou dann ze huelen. Da maache mir dat esou.

(Renvoi de la discussion et du vote de la motion 1 de M. David Wagner liée aux projets de loi 7200 et 7201 à la séance 14, point 6 de l'ordre du jour dédié aux projets de loi 7209 et 7210)

An da géife mer zum nächste Punkt vum Ordre du jour iwwergoen. Dat ass d'Proposition de loi vum Här Henri Kox iwwert déi national Nohaltegkeet...

► **M. Henri Kox** (*déi gréng*).- Neen, ech erklären dat.

► **M. Mars Di Bartolomeo**, *Président*.- Okay. Entschëllegt, ech hunn d'Droit-d'auteurs verletzt. Fir d'Proposition de loi Schank ass de Rapporteur den Här Kox. Wann ech gelift!

7. 6912 - Proposition de loi modifiant la loi du 25 juin 2004 relative à la coordination de la politique nationale de développement durable

Rapport de la Commission de l'Environnement

► **M. Henri Kox** (*déi gréng*), *rapporteur*.- Merci, Här President, ech wäert souwiso an der Presentatioun hei awer och entsprecheend nach eng Kéier drop zrëckkommen.

De 25. Juni 2004 gouf e Gesetz hei an der Chamber gestëmmt, wat sech ëm den «développement durable en promouvant l'intégration sectorielle du développement durable dans la politique et en élargissant le débat à la société civile» dréit. Dat heescht, e Gesetz, fir méiglechst den Développement durable a senger ganzer Gesamtheit an der Breet kënnen ze diskutéieren.

Dës Gesetz gouf u sech gestëmmt op d'Suite vun internationale Konventionen an internationalen Debatten, wou mer ëmmer derbäi waren. Dat war Rio 1992 respektiv Johannesburg 2002. Dat war de Sujet. A bei deem Gesetz goufen zwee Gremien deemools gegrënnt: Deen éischte war de Conseil supérieur pour un développement durable, e Conseil, dee ganz breet zesummegeat ass, 16 Leit aus der Société civile, fir eben déi Debatte breet kënnen an engem Conseil ze féieren. Dobäi ass och eng Commission interdépartementale du développement durable an d'Liewe geruff ginn, fir déi interministeriell Koordinatioun iwwert den Dossier vun der Durabilitéit kënnen ze debattéieren.

Den honorabelen Här Marco Schank huet eng Proposition gemaach, fir d'Gesetz ze erweideren. Wéi hien deemools Minister war, hat hien d'Initiativ geholl, fir d'Société civile bei der Elaboratioun vun dem zweete Programm oder zweete Plan d'action national de réduction des émissions de CO₂ anzubannen. Deemools ware Ministären, Syvicol, ONGen, Patronat an d'Syn-

dikater associéiert. Dat war eng punktuell Zesummenaarbecht, fir, wéi gesot, den zweete Plan national fir d'Reduktioun vum CO₂ opzestellen, dee mer jo och konnten hei an der Chamber des Laangen an des Breeden debattéieren.

D'Kommissioun huet sech mat deem Sujet ausenangeresat a mëttlerweil muss een awer feststellen, dass eng ganz Rei vu positiven Initiativen dobaussen an d'Liewe geruff gi sinn. Ech wëll dodrun erënneren, dass de fréiere Minister selwer e Pacte Climat an d'Liewe geruff huet, deem insbesondere d'Gemeenge mat an d'Boot geholl huet a wou d'Gemengen d'Obligatioun hunn, wa se matmaachen, d'Bevëlkerung mat an d'Boot ze huelen, wat haut och gréisstendeels vun deene meeschte Gemengen ëmgesat gëtt duerch e Klimateam, wou d'Fräiwëllegkeet do ass a wou sech ganz vill Leit engagéieren, fir dat kënne breet ze diskutéieren.

Mir hu gemengt, dass och am Regierungsplang eng ganz Rei Moosnamen ergraff gi sinn, dass den Développement durable net méi eng Silopolitik eleng vum Environnement ass, mä eng breet opgestallten Diskussioun a sämtleche Ministären, well mer alleguerten de Paräiser Accord och ënnerschriwwen hunn, fir kënnen do méi breet ze diskutéieren. Mir hu fonnt, dass mat där Evolutioun niewent dem Paräiser Accord och d'ODDen, also déi sougenannten „objectifs du développement durable“ zu New York vu sämtleche Länner ugeholl gi sinn, déi jo soen, mir sollten eis a 17 Beräicher, net nëmmen d'Entwicklungslänner, mä och d'Industrielänner, mat dem Développement durable ausenansetzen.

An déi 17 ODDe si mëttlerweil och méi breet diskutéiert. Och den CDD, de sougenannte Conseil supérieur pour un développement durable, huet sech scho mat deem Dossier ausenangeresat a wäert sech mat der Jugend an och zesammen hei mat der Chamber - ech hunn et gëschter an der Ried vum Budget gesot - nach eng Kéier mat deem Thema ausenansetzen, soudass mer mengen, dass eng breet Diskussioun gefouert gëtt.

Den drëtten Allocatiounsplang ass och amgaangen ausgeschafft ze ginn, an ech ginn der-vun aus, dass mer do och wäerten agebonne ginn. Ech erënneren och un déi Rifkin-Debat, déi eng ganz breet ëffentlech Debat ass. Gëschter ass nach eng Kéier gesot ginn, do waren der 315, déi sech a verschiddene Kommissiounen engagéiert hunn, fir ganz breet iwwert déi Politicken ze diskutéieren.

Ech wëll awer trotzdem Merci soen, ob-schonn mer an der Kommissioun gesot hunn, dass et net méi néideg wär, dat nach ze institutionaliséieren, niewent deem, dass de Statsrot dat jo och mat op de Wee ginn huet. Och den Avis vum Conseil de Gouvernement seet datselwecht: dass mer schonn eng breet Debat hunn an dass mer dat net onbedéngt nach müssen institutionaliséieren, well et schonn a verschiddene Gremien diskutéiert gouf.

Dofir hu mer déi Propos, déi luewenswäert Propos awer net ugeholl, wëssend, dass dem Här Schank säin Engagement och ëmmer iwwert déi Jore grouss war, hien och ëmmer ganz aktiv an eise Kommissioun mat un deem Dossier schafft.

Ech kommen da just nach zu den Eckdaten, wéi et zu dem Rapport komm ass. Wéi gesot, d'Proposition de loi gouf vum Marco Schank den 19. November 2015 deposéiert, si ass weidergeschéckt ginn den 1. Dezember 2015 un de Statsrot. De Statsrot huet säin Avis ginn den 11. Oktober 2016. De Gouvernement huet eis säin Avis zoukomme gelooss, en hat en awer scho virdrun am Conseil gemaach, den 9. Oktober 2017. Ech selwer gouf de 15. Februar 2017 an der Kommissioun zum Rapporteur ernannt. An de Rapport ass mat der Majoritéit vun de Memberen an der Kommissioun de 27. November 2017 ugeholl ginn.

De Rapport seet, dass mer, wéi ech virdrun an der Explikatioun gesot hunn, dës Proposition net sollen unhuelen, well scho genuch institutionaliséiert Gremien do sinn an och d'Abzeiung vun der Bevëlkerung respektiv den ONGen an dem Patronat haut scho ganz breet de Fall ass.

Da wëll ech just kuerz nach am Numm vun deene Gréngen den Accord natierlech zu deem Rapport ginn, awer fir eben d'Gesetz dann net hei ze stëmmen. Ech soen awer nach eng Kéier Merci fir d'Initiativ vum Marco Schank.

Ech soen Iech Merci fir d'Nolauschteren.

► **Plusieurs voix**.- Très bien!

► **M. Mars Di Bartolomeo**, *Président*.- Merci och dem Här Kox. An da geet elo d'Wuert un den Auteur, deem zu Recht seet, dass et kee Krimi ass: den Här Marco Schank.

(Interruption et hilarité)

Discussion générale

► **M. Marco Schank** (CSV), *auteur*.- Här President, Dir Dammen an Dir Hären,...

(Interruption par Mme Viviane Loschetter)

...Merci dem Kolleg Rapporteur Henri Kox fir déi luewenswäert Wierder, soen ech emol. Ech hu seelen dräimol Merci gesot kritt vun der Majoritéit fir eng Initiativ. Et ass awer schonn eng begrëssenswäert Virgeeeënswies.

Virun zwou Wochen hunn ech am Kader vun der Heure d'actualité iwwer Bonn, also iwwert d'Weltklimakonferenz gesot, datt mer wäit-reechend Mesurë brauchen, wa mer wëllen déi minus 40% CO₂ fir Lëtzebuerg am Kader vum „effort sharing“ en vue vun 2030 erreichen.

Ech hunn och ënnerstrach, ech soen et nach eng Kéier, datt mer dat net fäerdegbréngen - ech sinn net deen Eenzege, deem dat ëmmer erëm seet -, wa mer net d'Leit alleguer, d'Zivillgesellschaft an d'Boot kréien, mat all deem, wat an der Zivillgesellschaft drunhänkt. Deemno staark Moosnamen, wann een déi wëllt ergräifen, da brauch een e ganz staarke Réckhalt an der Bevëlkerung. An dat Abezéie vun der Bevëlkerung, dat muss een organiséieren, dat muss ee strukturéieren, soss fonctionnéiert dat net.

Dës war d'Zil vu menger Initiativ vun dëser Proposition de loi fir d'Schafe vun enger nationaler Kommissioun fir nohaltege Entwécklung a Klimaschutz, gewëssermooossen en Upgrade vun deem, wat mer elo an deem Gesetz stoen hunn: eng strukturéiert Partnerschaft vu Stat a Gemengen, déi hu mer am Klimapakt, dat ass richtig, mä och mat den ONGen, mat de Gewerkschaften a mam Patronat. Dës Proposition de loi ass vun der Regierung ecartéiert ginn, an och d'Majoritéit, mir hunn et virdrun héieren, wäert dës Gesetzesvorschlag haut net stëmmen.

A sengem Avis geet de Statsrot awer net op de Fong vun der Proposition an, fir esou eng strukturéiert Partnerschaft ze schafen. Hie seet awer zu Recht, dass eng Analys an Evaluatioun vun deene besteeënde Strukture sënnvoll wier. An de Statsrot seet och, datt dës Proposition de loi ee Point de départ sollt sinn, fir déi Strukturen, déi duerch d'Gesetz vun 2004 en place gesat goufen, eemol op de Leescht ze huelen.

An da seet en nach, datt zënter der Expérience vun der viregter Regierung 2011 mat där Ad-hoc-Partnerschaft natierlech eng Rei vun Evolutiounen geschitt sinn, wéi de Klimapakt, dat huet och de Rapporteur virdru gesot, oder d'COP21 zu Paräis respektiv d'Agenda 2030.

Mä dat alles gëtt awer keng Äntwert op d'Fro: Wéi kréien ech zu Lëtzebuerg fir eis ambitiéis Ziler am Klimaschutz nieft de Gemengen d'ONGen, d'Gewerkschaften an d'Patronen an d'Boot?

Am Avis vun der Regierung gëtt wuel d'Initiativ och vum Auteur begrësst, mä da gëtt direkt op d'Koordinatioun tëschent de Ministären higewe respektiv op déi Ofännerung vum Règlement iwwert d'Organisatioun vun der Commission interdépartementale du développement durable. Dat ass alles gutt, mä dat ersetzt an eisen Aen awer net d'Abzeiung vun allen Akteuren fir een effikasse Klimaschutz op héijem Niveau, dat heescht vu Ministären, Gemengen, ONGen, Syndikater a Chef d'entreprises.

Dës Regierung wëllt deemno een anere Wee goen. Dat ass scho beim Rapporteur deelweis ugeklungen. Ech denken, datt d'Madamm Minister och dat nach eng Kéier wäert erläuteren. Dat ass hiert gutt Recht. Obwuel mir der Meenung sinn, datt mer dann net effikass genuch kënnen d'Zivillgesellschaft abezéien, well mer wierklech enorm staark Mesurë brauchen an d'Bierger an d'Biergerinnen am Boot brauchen.

Ech wollt dann nach vläicht eng, zwou Froen stellen. A menger Proposition de loi war och virgesinn, datt déi nei national Kommissioun och sollt de Contrôle vun der Exekutioun vum Nohaltegkeetscheck maachen, déi och vun der Majoritéit an der Regierungserklärung verankert gouf, dës en vue vu Projeten an Decisiounen, déi d'Regierung hält, fir ze kucken, ob déi eng Incidence hunn an Terme vun nohalteger Entwécklung a Klimaschutz.

Meng Fro deemno: Huet d'Regierung wëlles, dat an deenen nächste Méint ze finaliséieren, well esou vill Méint sinn dat jo net méi virun de Wahlen, fir esou een Nohaltegkeetscheck anzeféieren?

Déi lescht Woch, Här President, hat ech och am Kader vun där Heure d'actualité iwwer Bonn d'Fro gestallt, wéini mir den drëtten CO₂-Aktiounsplang géife presentéiert kréie respektiv wou mer mam Adaptatiounsplang dru wieren. D'Madamm Minister hat mer gesot, duerch en Intermezzo heiuweien op der Tribün hätt se dunn net dru geduecht, fir dat ze maachen. Ech denken, datt se eis dat elo wäert beäntweren.

Dann och nach vläicht d'Fro, déi gëschter scho gestallt ginn ass vun eise Fraktiounscheef, wéi et elo mat der Tanktourismusetüd virueet. Eis interesséieren d'Echeancen, souwuel wat den Aktiounsplang fir d'Erofsetze vum CO₂ ubelaangt wéi wat den Aktiounsplang fir d'Upassung un de Klimawandel ubelaangt.

An och: Kënnt déi Réunion jointe, déi mer virun engem Joer gefrot hunn tëschent der Finanzkommissioun an der Ëmweltkommissioun, fir iwwert déi Conséquences fiscales kënnen ze schwätzen am Kontext vun där Etüd?

Domat, Här President, sinn ech um Schluss. D'CSV-Fraktioun wäert selbstverständlech fir dës Proposition de loi stëmmen.

Ech soen Iech Merci.

► **Plusieurs voix**.- Très bien!

► **M. Mars Di Bartolomeo**, *Président*.- Merci och dem Här Schank. An d'Wuert huet den Här Negri.

► **M. Roger Negri** (LSAP).- Villmools Merci, Här President, an och Merci un de Rapporteur Henri Kox fir säin exzellente Rapport an och e Merci un den Auteur vun der Proposition de loi Marco Schank.

Wéi de Rapporteur scho gesot huet, besteet hei kee legislativen Handlungsbedarf. An dofir wäerte mir als LSAP dës Proposition de loi och net stëmmen. Merci.

► **M. Mars Di Bartolomeo**, *Président*.- Merci. Den Här Hahn huet d'Wuert.

► **M. Max Hahn** (DP).- Och ech wëllt dem Marco Schank Merci soen. Ech mengen, eng Proposition de loi ass näischt Aldeegleches, dat ass mat ganz vill Aarbecht verbonnen. Duerfir Merci dem Marco Schank heifir, awer och dem Henri Kox, eise President vun der Kommissioun an dem Rapporteur, Merci fir säi schrëftlechen a säi mündleche Rapport.

Aus deene souwuel vum Här Kox wéi och vum Här Negri genannte Grënn wäert och d'Demokratesch Partei déi heite Proposition de loi net matstëmmen.

► **M. Mars Di Bartolomeo**, *Président*.- Merci. Den Här Kartheiser huet d'Wuert.

► **M. Fernand Kartheiser** (ADR).- Villmools Merci, Här President. Merci un de Rapporteur an och un den Här Schank fir dës Proposition de loi.

Mir hunn eis déi Proposition de loi ganz genee ugekuckt an och de Rasonnement, deem d'Regierung, de Statsrot an aner Parteien zu dësem Thema virbruecht hunn. Et ass och eisen Androck, datt déi Iddi, fir méi Effikassitéit an dësem Beräich ze kréien, net iwwereneestëmmt mat där Proposition de loi. Et schéngt eis éischter esou, datt nach méi Lourdeur administrative, nach méi Lenteur administrative an dësem Beräich entsteet, wou scho ganz vill Leit drénner leiden, datt ganz vill Oploen a ganz vill Delaien dermat verbonne sinn.

Mir wäeren éischter derfir, d'Administratioun méi séier ze maachen a se ze vereinfachen. Dat schéngt eis mat dëser Proposition de loi net méiglech ze sinn.

Ech mengen, mir sollte kucken, datt mer ex ante, ier mer esou international Engagementer huelen, eng méi seriö fundéiert Diskussioun kréien, och mat allen Akteuren an der Zivillgesellschaft, fir esou och ze verhënneren, datt vläicht ze vill ambitiéis Ziler geholl ginn, am-plaz ze kucken, datt ex post probéiert gëtt ze reparéieren, wat eng Regierung hält, déi sech net virdru mat jiddwerengem consultéiert, deem d'Konsequenze vun deenen Engagementer muss droen.

Wa mer dat alles kucken a ponderéieren, wat hei an der Diskussioun virbruecht ginn ass, denke mir och, datt dat dote wierklech keng Valeur ajoutée bréngt. A mir wäerten dës Proposition de loi dowéinst och net matstëmmen.

Villmools Merci.

► **M. Mars Di Bartolomeo**, *Président*.- Merci och. D'Wuert huet elo den Här David Wagner.

► **M. David Wagner** (*déi Lénk*).- Merci, Här President. Voilà, mir hunn eis déi Proposition de loi vum Här Schank ugekuckt. Mir wollten och nach dem Här Schank Merci soe fir seng Initiativ. Ech hu versicht, mech e bësse schlauzemaachen, wat de Sujet ugeet, well et muss een e bëssen dra sinn, fir dat kënnen och ze evaluéieren. Et ass jo och eng Fro vun Organisatioun an esou weider. An déi eng oder déi aner Leit, mat deenen ech geschwat hunn, déi sech e bësse méi auskennen, hunn awer fonnt, datt dat eng relativ gutt Propos wier, och wat d'Abannung ugeet vun der Société civile. An